1. Ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις

	Ανοικτή ερώτηση	**Κλειστή ερώτηση**
Ορισμός	Ο συμμετέχων απαντά ελεύθερα, με δικά του λόγια.	Ο συμμετέχων επιλέγει από προκαθορισμένες απαντήσεις.
Σκοπός	Διερεύνηση εμπειριών, απόψεων και νοημάτων.	Συστηματική καταγραφή και σύγκριση απαντήσεων.
Παράδειγμα	«Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζετε στην αναζήτηση εργασίας;»	«Αναζητάτε σήμερα εργασία; Ναι / Όχι»
Ανάλυση	Συνήθως ποιοτική, π.χ. θεματική ανάλυση.	Συνήθως ποσοτική, π.χ. συχνότητες και ποσοστά στο SPSS.

Προσοχή: Μια ανοικτή ερώτηση δεν καθιστά αυτομάτως μια έρευνα ποιοτική. Και ένα ποσοτικό ερωτηματολόγιο μπορεί να περιλαμβάνει ανοικτές ερωτήσεις. Η ερευνητική προσέγγιση εξαρτάται από τον συνολικό σχεδιασμό και τον τρόπο ανάλυσης.

2. Ποια άλλα είδη ερωτήσεων υπάρχουν;

Οι κλειστές ερωτήσεις μπορούν να πάρουν διαφορετικές μορφές:

Είδος	**Παράδειγμα στην Επαγγελματική Συμβουλευτική**
Διχοτομική	«Έχετε συμμετάσχει σε πρόγραμμα συμβουλευτικής; Ναι / Όχι»
Πολλαπλής επιλογής	«Ποια είναι η σημαντικότερη δυσκολία σας; Έλλειψη εμπειρίας / Λίγες θέσεις / Άλλο»
Κλίμακας Likert	«Η συμβουλευτική με βοήθησε να προσδιορίσω τους επαγγελματικούς μου στόχους». 1 = Διαφωνώ έντονα έως 5 = Συμφωνώ έντονα
Αριθμητικής αξιολόγησης	«Πόσο ικανοποιημένος είστε από τις υπηρεσίες συμβουλευτικής; 0–10»
Κατάταξης	«Κατατάξτε κατά προτεραιότητα: αμοιβή, ασφάλεια εργασίας, επαγγελματική εξέλιξη».

Στις ποιοτικές συνεντεύξεις χρησιμοποιούμε επίσης διευκρινιστικές ή εμβαθυντικές ερωτήσεις (probing questions), οι οποίες βοηθούν τον συμμετέχοντα να αναπτύξει περισσότερο την απάντησή του.

Για παράδειγμα:

- Αρχική ανοικτή ερώτηση: «Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζετε στην αναζήτηση εργασίας;»
- Διευκρινιστική: «Μπορείτε να μου δώσετε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα;»
- Εμβαθυντική: «Πώς επηρέασε αυτή η εμπειρία τις επαγγελματικές σας επιλογές;»

Η διευκρινιστική ερώτηση δεν αποτελεί αντίθετο της ανοικτής: μπορεί και η ίδια να είναι ανοικτή.

3. Γιατί προτιμούμε ανοικτές ερωτήσεις στις ομάδες εστίασης;

Στις ομάδες εστίασης μας ενδιαφέρει όχι μόνο τι απαντά κάθε άτομο, αλλά και πώς αναπτύσσεται η συζήτηση μεταξύ των συμμετεχόντων.

Για παράδειγμα, στην ερώτηση «Σας βοήθησε η επαγγελματική συμβουλευτική; Ναι ή όχι;», η συζήτηση μπορεί να περιοριστεί γρήγορα.

Αντίθετα, η ανοικτή ερώτηση «Με ποιους τρόπους επηρέασε η επαγγελματική συμβουλευτική τις επαγγελματικές σας αποφάσεις;» επιτρέπει στα μέλη να περιγράψουν εμπειρίες, να συμφωνήσουν, να διαφωνήσουν και να αναδείξουν διαφορετικές οπτικές.

Αυτό συνδέεται με όσα παρουσιάζουν οι Ίσαρη & Πουρκός (2015), Κεφάλαιο 4, §3, για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό των ομάδων εστίασης.